

Alfabetisk oversyn over Gullskoen runefont, versjon 2.1

Dette er eit samla oversyn over inventaret i runefonten *Gullskoen*. Første kolonne viser utforminga av runeteikna i 24 punkts storleik; andre kolonne gjev translitterering til det latinske alfabetet; tredje kolonne plasserer teiknet i ei av runerekkjene (forkortingar nedanfor); fjerde kolonne viser korleis teikna skal tastast inn (på Macintosh); femte kolonne viser ASCII-nummeret; sjette kolonne gjev ein kort kommentar, inkl. krysstilvisningar. *Gullskoen* har rundt 150 ulike teikn, men då enkelte teikn opptrer med ulike lydverdiar på ulike tidspunkt, blir lista nedanfor noko lenger ('Tordenskjolds soldatar').

Merk at kategoriseringa er rettleiande, og at lista ikkje må oppfattast som nokon autoritativ katalog. Ver også merksam på at runeteikn frå eit stort geografisk område (heile Norden og litt til) og frå eit vidt tidsrom – nesten 1000 år – her er samla i ein enkelt font.

Gullskoen omfattar hovudtypane og ein god del variantar av dei yngre runene, inklusive langkvistruner, kortkvistruner, stavlause runer og mellomalderrunner. Alle teikn i NYiR skal vera med. Utvalet er gjort med særleg omsyn til det norske materialet. Alle teikn i tilrådinga frå ISORUNES-prosjektet (datert 19. desember 1995) er med, utanom dei eldre og angelsaksiske/frisiske runene – dei kjem til gjengjeld med i den planlagde *Gullhornet*-fonten (skal leggjast ut innan utgangen av 2000 – håpar eg).

Fleire av runeteikna finst berre i få innskrifter, og nokre berre i einstaka døme (hapax). I mange tilfelle er det reell tvil når det gjeld tolkinga av teikna, og det er såleis ein risiko for at enkelte av dei oppførte runeteikna er feiltolka eller feiltranslittererte.

Forkortingar som er brukte i dette oversynet:

L = langkvistruner (også kalla danske runer, vanlege runer eller normalruner)

K = kortkvistruner (også kalla svensk-norske runer, stuttruner eller Rök-runer)

S = stavlause runer (også kalla Hälsing-runer)

M = mellomalderrunner (inkl. gutniske, islandske og grønlandske variantar)

Under utarbeidingsa av fonten har eg hatt stor nytte av drøftingar med James Knirk (Oslo, p.t. København) og Karin Fjellhammer Seim (Trondheim), utan at eg på nokon måte skal gjera dei to ansvarlege for utvalet av teikn eller utforminga av fonten.

Bergen, 4. juni 1996

Odd Einar Haugen

Oversynet er lett revidert og overført til Adobes pdf-format 15. sept. 2000. Fonten er uendra.

1. Individuelle teikn

	trans.	alf.	tast.	ASCII	kommentar
†	a	L	æ	190	hovudtype av a i L = hovudtype av æ i M= variant av a i K
‡	a	K	sk-a	65	hovudtype av a i K
—	a	S	à	136	hovudtype av a i S
¶	a	K	a	97	hovudtype av a i M
¸	a	M	á	135	variant av a i M
¶	a	M	Á	231	variant av a i M

Tastatur (Mac): sk = skift-tasten

Runerekke: L = langkvistruner

op = opsjonstasten

K = kortkvistruner

skop = skift- og opsjonstasten

S = stavlause runer

M = mellomalderruner

ᛑ	a	M	â	137	variant av a i M
ᚢ	ᛅ	L	skop-b	200	hovudtype av ᛅ i L og K= variant av o i M
ᚢ	ᛅ	K	op-b	221	variant av ᛅ i K= hovudtype av b i K
ᛑ	ᛅ	K	o	111	variant av ᛅ i K= hovudtype av o i M= variant av b i K= variant av ø/ø i M
ᛑ	ᛅ	K	O	79	variant av ᛅ i K= variant av o i M
‡	ᛅ	K	Ä	128	variant av ᛅ i L og K= variant av ø/ø i M
‡	ᛅ	K	ø	191	variant av ᛅ i L = hovudtype av ø/ø i M= variant av b i K
—	—	S	À	203	hovudtype av ᛅ i S
ᛒ	b	L-M	B	66	hovudtype av b i L og M
ᛒ	b	L-M	b	98	hovudtype av b i L og M
ᚢ	b	K	op-b	221	hovudtype av b i K= variant av ᛅ i K

Tastatur (Mac): sk = skift-tasten

op = opsjonstasten

skop = skift- og opsjonstasten

Runerekke: L = langkvistruner

K = kortkvistruner

S = stavlause runer

M = mellomalderruner

þ	b	K	o	111	variant av b i K = hovedtype av o i M = variant av ø/q i M = variant av a i K
ѣ	b	K	ø	191	variant av b i K = variant av a i L = hovedtype av ø/q i M
—	b	S	è	143	hovedtype av b i S
Þ	b	M	1	49	variant av b i M
þ	b	M	sk-4	36	variant av b i M
h	c	L-M	c	99	hovedtype av c i M = hovedtype av s i L = variant av s og z i M
n	c	L-M	C	67	variant av c i M = variant av s i L = variant av s og z i M
i	c	K-M	s	115	variant av c i M = hovedtype av s i K og M = variant av z i M
•	c	M	S	83	variant av c i M = hovedtype av s i K og M = variant av z i M
ø	c	M	op-s	167	variant av c i M = hovedtype av s i K og M = variant av z i M
đ	d	M	d	100	hovedtype av d i M

Tastatur (Mac): sk = skift-tasten

op = opsjonstasten

skop = skift- og opsjonstasten

Runerekke: L = langkvistruner

K = kortkvistruner

S = stavlause runer

M = mellomalderruner

†	d	M	D	68	variant av d i <i>M</i>
†	d	M	op-1	169	variant av d i <i>M</i>
†	d	M	skop-1	193	variant av d i <i>M</i>
↑	d	M	í	234	variant av d i <i>M</i> (gutnisk)
þ	ð	M	op-c	141	hovedtype av ð i <i>M</i>
ð	ð	M	skop-c	130	variant av ð i <i>M</i>
ð	ð	M	2	50	variant av ð i <i>M</i> (grønl.) (kan kanskje tolkast som latinsk d)
†	e	M	e	101	hovedtype av e i <i>M</i> = variant av h i <i>K</i>
†	e	M	E	69	variant av e i <i>M</i> = hovedtype av h i <i>K</i>
ø	e	M	op-e	142	variant av e i <i>M</i>

Tastatur (Mac): sk = skift-tasten

op = opsjonstasten

skop = skift- og opsjonstasten

Runerekke: L = langkvistruner

K = kortkvistruner

S = stavlause runer

M = mellomalderruner

ꝑ	f	L-K-M	F	70	hovudtype av f i L, K og M
ꝑ	f	L-K-M	f	102	hovudtype av f i L, K og M
ꝑ	f	S	È	233	hovudtype av f i S
ꝑ	f	S	skop-3	180	variant av f i S
ꝑ	f	M	op-f	196	variant av f i L
ꝑ	f	M	op-2	170	variant av f i M
ꝑ	f	M	skop-2	168	variant av f i M
ꝑ	f	M	+	43	variant av f i M
ꝑ	g	M	G	71	hovudtype av g i M
ꝑ	g	M	g	103	hovudtype av g i M
ꝑ	g	M	J	74	variant av g i M

Tastatur (Mac): sk = skift-tasten

op = opsjonstasten

skop = skift- og opsjonstasten

Runerekke: L = langkvistruner

K = kortkvistruner

S = stavlause runer

M = mellomalderruner

†	h	K	E	69	hovudtype av h i K = variant av e i M
‡	h	K	e	101	variant av h i K = hovudtype av e i M
—	h	S	ī	236	hovudtype av h i S
*	h	L-M	h	104	hovudtype av h i L og M
*	h	M	H	72	variant av h i M
	i	L-K-M	i	105	hovudtype i L, K og M
—	i	S	ì	237	hovudtype i S
ꝑ	k	L-K-M	K	75	hovudtype av k i L, K og M = variant av q i M
ꝑ	k	L-K-M	k	107	hovudtype av k i L, K og M = variant av q i M
—	k	S	skop-j	194	hovudtype av k i S
ꝑ	k	M	j	106	variant av k i M = variant av q i M

ᚚ k M P 80 variant av **k** i *M*= variant av **p** i *M*

ᚚ k M sk-@ 42 variant av **k** i *M*= variant av **p** i *M*

ᛚ l L-K-M l 108 hovedtype av **l** i *L, K* og *M*

ᛗ s S skop-e 131 hovedtype av **l** i *S*

ᛏ t K l 73 variant av **l** i *M*

ᛏ t M op-3 163 variant av **l** i *M*

ᛏ t L M L 76 variant av **l** i *M*(gutnisk)

ᛝ m L-M M 77 hovedtype av **m** i *L* og *M*

ᛝ m L-M m 109 hovedtype av **m** i *L* og *M*

ᛟ o L op-k 187 variant av **m** i *L*

ᛏ m K 4 52 hovedtype av **m** i *K*

ᛁ	m	K	skop-k	188	variant av m i K
ᛖ	m	S	Ê	232	hovudtype av m i S

ᛚ	n	L	N	78	hovudtype av n i L
᚞	n	K-M	n	110	hovudtype av n i Kog M
ᛄ	n	S	î	235	hovudtype av n i S
ᚾ	n	M	ê	144	variant av n i M
ᜃ	N	G	ú	156	variant av n i M(gutnisk)

ᚱ	ŋg	M	Ú	242	hovudtype av ŋg i M(gutnisk)
---	----	---	---	-----	-------------------------------------

ᛟ	o	M	o	111	hovudtype av o i M= variant av ø/o i M= variant av ą i K
ᚦ	o	M	skop-b	200	variant av o i M= hovudtype av ą i L

Y o K O 79 variant av o i M= variant av a i K

B p M p 112 hovedtype av p i M

K p M P 80 variant av p i M= variant av k i M

K p M sk-@ 42 variant av p i M= variant av k i M

P p M w 119 variant av p i M

q q M skop-4 162 hovedtype av q i M

R q M K 75 variant av q i M= hovedtype av k i M

R q M k 107 variant av q i M= hovedtype av k i M

Y q M j 106 variant av q i M= variant av k i M

X q M O 238 variant av q i M(islandske)

R	r	L-K-M	R	82	hovudtype av r i L, Kog M
R	r	L-K-M	r	114	hovudtype av r i L, Kog M
R	r	M	5	53	variant av r i L, Kog M
l	r	S	Ø	241	hovudtype av r i S
Y	r	M	sk-5	37	variant av r i M
R	r	M	skop-5	228	variant av r i M
R	r	M	6	54	variant av r i M
R	r	M	sk-6	38	variant av r i M
B	r	M	å	140	variant av r i M
<hr/>					
Y	R	L	Y	89	hovudtype av R i L
Y	R	L	y	121	hovudtype av R i L
I	R	K	op-6	164	hovudtype av R i K = variant av s i M

Tastatur (Mac): sk = skift-tasten

op = opsjonstasten

skop = skift- og opsjonstasten

Runerekke: L = langkvistruner

K = kortkvistruner

S = stavlause runer

M = mellomalderruner

—	R	S	Ê	230	hovudtype av R i S
	s	K-M	s	115	hovudtype av s i K og M = variant av c og z i M
ñ	s	L-M	c	99	hovudtype av s i L = variant av c, s og z i M
N	s	L-M	C	67	variant av s i L = variant av c, s og z i M
T	s	S	sk-?	63	hovudtype av s i S
!	s	M	S	83	variant av s i M = variant av c og z i M
o	s	M	op-s	167	variant av s i M = variant av c og z i M
l	s	M	7	55	variant av s i M
o	s	M	op-7	124	variant av s i M
I	s	M	op-6	164	variant av s i M = hovudtype av R i K
†	s	M	8	56	variant av s i M
h	s	M	op-8	91	variant av s i L og M

Tastatur (Mac): sk = skift-tasten

op = opsjonstasten

skop = skift- og opsjonstasten

Runerekke: L = langkvistruner

K = kortkvistruner

S = stavlause runer

M = mellomalderruner

↑	t	L	T	84	hovudtype av t i L
1	t	K-M	t	116	hovudtype av t i K og M
†	t	K-M	skop-8	123	variant av t i K og M
—	t	S	skop-t	224	hovudtype av t i S

Þ	þ	L-K-M	Q	81	hovudtype av þ i L, K og M
Þ	þ	L-K-M	q	113	hovudtype av þ i L, K og M
—	þ	S	Û	243	hovudtype av þ i S
Þ	þ	K	op-z	214	variant av þ i K-M
Ð	þ	M	skop-q	161	variant av þ i L og M
Ð	þ	M	Ô	239	variant av þ i M
Ð	þ	M	ô	153	variant av þ i M
Þ	þ	M	@	64	variant av þ i M

Tastatur (Mac): sk = skift-tasten

op = opsjonstasten

skop = skift- og opsjonstasten

Runerekke: L = langkvistruner

K = kortkvistruner

S = stavlause runer

M = mellomalderruner

ᚦ	u	L-M	u	117	hovudtype av u i L og M
ᚩ	u	K	op-u	159	hovudtype av u i K = variant av u i L og M
ጀ	u	S	û	158	hovudtype av u i S
ጀ	u	L-K-M	U	85	variant av u i L, K og M
ጀ	u	M	skop-u (“ + U)	134	variant av u i M
ጀ	v	M	V	86	hovudtype av v i M
ጀ	v	M	v	118	hovudtype av v i M
ጀ	w	M	op-v	220	hovudtype av w i M (egentleg binderune u + u)
ጀ	x	M	x	118	hovudtype av x i M
ጀ	x	M	X	88	variant av x i M

Tastatur (Mac): sk = skift-tasten

Runerekke: L = langkvistruner

op = opsjonstasten

K = kortkvistruner

skop = skift- og opsjonstasten

S = stavlause runer

M = mellomalderruner

†	x	K	3	51	variant av x i K
✗	x	M	skop-v	199	variant av x i M (islandsksk)
↓	x	M	0	48	variant av x i M (grønlandsksk)

▮	y	M	Y	89	hovudtype av y i M
▮	y	M	y	121	hovudtype av y i M
▮	y	M	sk-8	40	variant av y i M
▮	y	M	Ù	244	variant av y i M
▮	y	M	sk-0	61	variant av y i M
▮	y	M	Â	229	variant av y i M = tvima ur (gyllental 18)

▮	z	L-M	c	99	hovudtype av z i M = hovudtype av s i L = variant av c og s i M
▮	z	L-M	C	67	variant av z i M = variant av s i L = variant av c og s i M

I	z	K-M	s	115	hovedtype av s i K og M= variant av c i M
!	z	M	S	83	variant av s i K og M= variant av c i M
ø	z	M	op-s	167	variant av s i K og M= variant av c i M
↓	z	M	op-4	219	variant av z i M
†	æ	M	æ	190	hovedtype av æ i M= hovedtype av a i L
‡	ø/q	M	ø	191	hovedtype av ø/q i M= variant av a i L = variant av b i K
‡	ø/q	K	Ä	128	variant av ø/q i M=variant av a i L og K
‡	ø/q	M	Ø	175	variant av ø/q i M
‡	ø/q	M	ö	154	variant av ø/q i M
‡	ø/q	M	skop-7	92	variant av ø/q i M
‡	ø/q	M	Ö	133	variant av ø/q i M(er kan hende ikke belagt)

Tastatur (Mac): sk = skift-tasten

op = opsjonstasten

skop = skift- og opsjonstasten

Runerekke: L = langkvistruner

K = kortkvistruner

S = stavlause runer

M = mellomalderruner

‡	ø/q	M	ä	138	variant av ø/q i M
¶	ø/q	M	o	111	variant av ø/q i M = hovedtype av o i M = variant av a i K

2. Binderuner

trans.	alf.	tast.	ASCII	kommentar
†	—	M	Z	90 arlaug (gylletal 17)
‡	—	M	Â	229 tvimadur (gylletal 18) = variant av y i M
Φ	—	M	z	122 belgthor(n) (gylletal 19)
—	—	<	60	laus boge for to runer, t.d. Þ
—	—	sk-<	62	laus boge for tre runer, t.d. ÞÞN

Den lause bogen plasserer seg over føregående teikn, og må derfor tastast inn etter det siste av dei teikna han skal stå over.

3. Interpunksjon

trans.	alf.	tast.	ASCII	kommentar
•	—	—	.	46 enkelt punkt
⋮	—	—	:	58 to punkt
⋮	—	—	op-.	201 tre punkt
⋮⋮	—	—	skop-,	227 fire punkt
⋮⋮	—	—	,	44 enkel kross
⋮⋮	—	—	;	59 fylt kross
✚	—	—	op-+	177 feit kross

4. Diakritiske teikn

.	—	—	9	laus prikk for smale teikn:	!
.	—	—	sk-9	laus prikk for halvsmale teikn:	ㅏ

— —

op-9

93

laus prikk for halvbreie teikn: 

— —

skop-9

125

laus prikk for breie teikn: 

Den lause prikken plasserer seg under føregåande teikn, og må derfor tastast inn *etter* det teiknet han skal stå under. Ettersom runeteikna har ulik breidd, finst det fire variantar av prikken.

Prikken blir vanlegvis brukt for å markere usikker lesemåte.